

کاربردی ترین ریتم ها و آکوردها برای:

گیتار و ارگ (کیبورد)

هرتقی سرآبادانی

بتهوون

با تشکر از بهزاد شیرزادی و ژوپین نجفیان بخاطر در اختیار قراردادن

منابع و اجرای نمونه های این کتاب.

سرشناسه	سرآبادانی، مرتضی، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	کاربردی ترین ریتمها و آکوردها برای گیتار و ارگ (کپورد)/مرتضی سرآبادانی.
مشخصات نشر	تهران: چندگاه، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری	۱۱۶ص: مصور، پارتیسئون: ۲۲ x ۲۹ سم
شابک	۳۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	گیتار -- آموزش.
موضوع	گیتار -- پارتیسئون.
موضوع	ارگ -- آموزش.
موضوع	ارگ -- پارتیسئون.
موضوع	آکوردها.
رده بندی کنگره	۱۳۸۷ ک۲ ۲۷/س/ ۵۸۵/م
رده بندی دیویی	۷۸۱/۸۷۰۷
شماره کتابشناسی ملی	۱۳۱۰۱۳۳

نشر: چندگاه ۶۶۹۷۳۱۱۰

نام کتاب: کاربردی ترین ریتمها و آکوردها برای گیتار و ارگ

نویسنده: مرتضی سرآبادانی

نوت‌نگار: فرید سراج

صفحه آرای و طرح جلد: نسترن محمدزاده

نوبت چاپ: اول بهار ۸۷

چاپ: منصور

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

شابک: M-۹۰۱۴۵۰۹-۴-۳

قیمت کتاب و سی دی: با CD ۱۲۰۰۰ تومان

نشانی و پست الکترونیکی: www.chandgahmusic.com - info@chandgahmusic.com

فهرست عناوین

• بخش اول : برای گیتار

- اندکی درباره‌ی پوزیسیون‌های ساز گیتار ۵
- درباره‌ی آکوردها بیشتر بدانیم ۸
- انواع آکوردهای لا A ۱۳
- انواع آکوردهای سی B ۱۵
- انواع آکوردهای دو C ۱۷
- انواع آکوردهای ر D ۱۹
- انواع آکوردهای می E ۲۱
- انواع آکوردهای فا F ۲۳
- انواع آکوردهای سل G ۲۵
- کمی هم درباره‌ی ریتم ۲۷

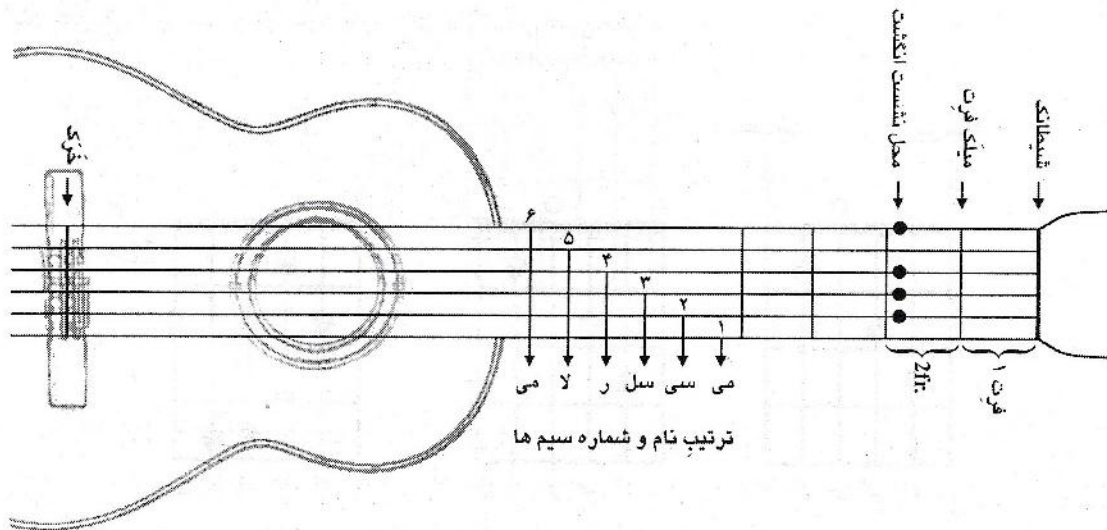
• بخش دوم : برای ارگ (کیبورد)

- نکاتی درباره‌ی ساز ارگ ۳۷
- انواع آکوردهای لا A ۴۰
- انواع آکوردهای سی B ۴۲
- انواع آکوردهای دو C ۴۴
- انواع آکوردهای ر D ۴۶
- انواع آکوردهای می E ۴۸
- انواع آکوردهای فا F ۵۰
- انواع آکوردهای سل G ۵۲
- ریتم در ساز ارگ ۵۴
- ۶۰ نمونه ریتم (نوت و اجرا) ۵۶

به نام خدا

اندکی درباره‌ی پوزیسیون‌های ساز گیتار:

گیتار شش سیم با اسامی مختلف و با فواصل چهارم و یکی هم سوم دارد که همگی با میله‌های فلزی مثل پرده‌ی تار به فاصله‌ی نیم پرده، نیم پرده روی دسته‌ی ساز تقسیم‌بندی گردیده‌اند تا سر انگشتان در خانه‌های حاصله به نام فرت (fret) پشت‌شان قرار گیرد و صداهای مختلف به اجرا درآیند، به این ترتیب دسته‌ی گیتار در هر قسمت و ردیف (باره) قابلیت اجرای چندین صدا یا آکوردهای چند صدایی را می‌یابد.

از طرفی دست چپ ما با پنج انگشت می‌تواند در فرت‌ها یا پشت میله‌ها روی دسته قرار گرفته و با فشارش سیم‌ها را از شیطانک (نات) تا خرک (حد فاصل ارتعاش سیم) در فواصل گوناگون کوتاه و بلند گرداند. لذا ما شاهد دو نوع حرکت در دست چپ خواهیم بود، یکی حرکت جزئی یا وضعی که انگشت‌ها در یک منطقه یا پوزیسیون در فرت‌ها می‌نشینند و جابجا می‌شوند، دیگری حرکت کلی یا انتقالی دست است که از یک منطقه و محل (فرت) به محل دیگری روی دسته می‌رود که به آن تغییر پوزیسیون می‌گوییم، بنابراین منطقاً به نسبت تعداد میله‌های پرده‌بندی، پوزیسیون به‌عنوان پایه‌ی انگشت‌گذاری خواهیم داشت. از مجموع مطالب فوق درمی‌یابیم که صداها در انواع آکوردها و آکوردها با انواع وارونگی‌ها در جاها و محل‌های مختلف دسته قابل اجرا می‌باشند، یعنی یک آکورد را می‌توان به چند صورت و در پوزیسیون‌های گوناگون اجرا نمود که گزینش آن به میزان تکنیک و مهارت و کوتاه و بلندی انگشتان نوازنده و نیز به گام آهنگ و یا دور و نزدیکی هر آکوردی با ماقبل و مابعدش جهت سهولت در نواختن مربوط می‌گردد.

اسم آکورد → **C**

دیاگرام یا آکوردنما →

اسم صداهای آکورد → می دو سل می دو می

شماره انگشتها → ۰ ۳ ۲ ۰ ۱ ۰

نوت آکوردها →

1fr. ← فرت اول
2fr. ← فرت دوم
3fr. ← فرت سوم
4fr. ← فرت چهارم

تصاویر زیر گویای همین نکات است چون فقط یک آکورد یعنی دو ماژور (C) در اشکال گوناگون در محل‌های مختلف دسته‌ی گیتار قابل اجرا گردیده و در مورد آکوردهای دیگر نیز چنین است.

بی صدا ↓ X دست باز ↓ ○

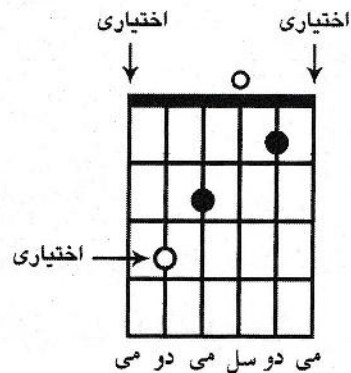
نمونه‌هایی از اجرای آکورد دو ماژور (C) در پوزیسیون‌ها یا مناطق مختلف گیتار

از این‌رو موضوع انگشت‌گذاری یا نشان دادن و نمایش آکوردها روی دسته‌ی گیتار در نواختن این ساز مطرح و اصولاً به‌عنوان بخشی از دانش نوازندگی حائز اهمیت است.

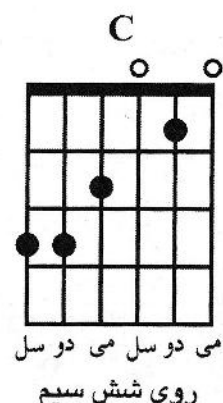
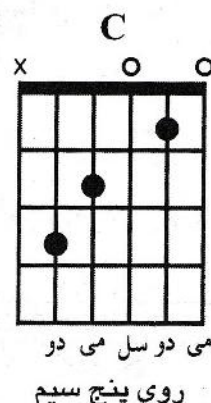
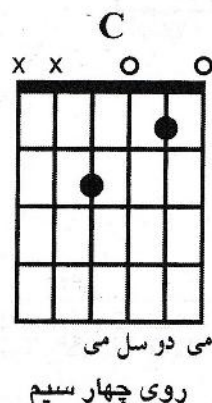
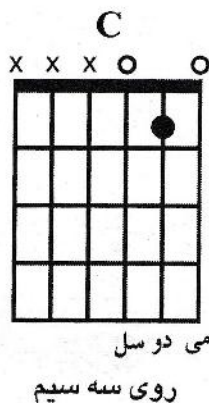
همان گونه که در این کتاب ملاحظه خواهید کرد آکوردها، هم با نام و صفات و هم با مشخص شدن جای انگشت‌های دست چپ در پوزیسیون‌های مختلف و نیز با نوت نشان داده می‌شوند. مطابق تصویر اخیر نقاط سیاه رنگ نقطه‌ی محصور نمودن سیم یا محل انگشت گذاشتن است و هر جا که سیمی باید دست‌باز و آزاد به صدا درآید با دایره‌ی سفید رنگ پشت شیطانک (سر دسته) به نمایش درآمده و علامت ضربدر (و گاهی مربع) در همان محل هم بدان معناست که هیچ صدایی از آن سیم خاص به گوش نرسد.

ضمناً وقتی خط منحنی روی دو یا چند سیم رسم می‌گردد منظور خواباندن سطح یکی یا بعضی از انگشتان روی آن سیم-هاست (اجرای چند صدا با یک انگشت روی سیم‌ها که باره‌گرفتن نیز گفته می‌شود).

یکی دو نکته‌ی دیگر در خصوص انگشت‌گذاری یا آکوردگیری روی گیتار قابل تأمل است. نخست اینکه گاهی می‌توان اجرای بعضی صداها را روی برخی سیم‌ها به دلخواه نوازنده واگذاشت لذا قرار می‌گذاریم که آنها را به دو صورت نشان دهیم اول این که اگر با سیم دست‌باز اجرا گردند، بالای دسته هیچ علامتی ننویسیم و چنانچه با سیم دست‌باز به صدا در نیایند نظیر علامت دایره‌ی سفید را در داخل دیاگرام یا در محل‌هایی که انگشت می‌باید در آنجا بنشینند می‌نویسیم تا بدانید که اجرای آن اصوات یا نوت‌ها به انتخاب و اختیار شماست. و اگر نوازید آکورد ناقص نخواهد گردید.

نکته‌ی دیگر آن است که چون گیتار شش سیم دارد ممکن است به نظر آید که حتماً باید آکوردی شش صدایی را به گوش برسانیم، توجه داشته باشیم که چنین قیدی وجود ندارد یعنی طبق مطالب اخیر شما می‌توانید فقط یک آکورد سه صدایی ساده را تنها با سه سیم اجرا نمایید یا فقط چهار سیم را به صدا درآورید. مثل این تصاویر که همه اجرای یک آکورد را نشان می‌دهند. و اگر روی دسته‌ی گیتار یا دیاگرام‌ها در این کتاب تعداد پنج یا شش صدا نوشته شده به خاطر پاسخ دادن به تقاضای کسانی است که مایلند آکوردهای پُر صدا اجرا کنند.

درباره‌ی آکوردها بیشتر بدانیم:

در موسیقی صداها متعدّدند، در نتیجه کاربرد آنها موجب می‌شود فواصل صوتی پیش آید یعنی وقتی دو صدا را که هر یک طول موج یا فرکانس مختلفی دارند به اجرا در می‌آوریم در میان‌شان فاصله‌ی صوتی که همان اختلاف تیز و پهنی صداست ایجاد می‌گردد.

گاهی دو یا چند صدا را یکی پس از دیگری و به‌صورت غیرهمزمان اجرا می‌کنند که به فاصله‌ی آنها اصطلاحاً ملودیک یا نغمگی می‌گویند و گاهی صداها به‌طور همزمان و با هم نواخته می‌شوند، در این صورت فواصل هارمونیک یا هماهنگ گویند که نام دیگرش آکورد است.

پس آکوردها، اجرای همزمان یا ترکیب صداها به منظور ایجاد رنگ‌آمیزی صوتی می‌باشند و از روی هم قرار گرفتن یا به‌طور عمودی نوشتن اصوات با قاعده و نظمی خاص تشکیل می‌گردند، مانند تصویر زیر:

**فواصل ملودیک
(افقی و همزمان)**

**آکورد از فواصل هارمونیک
(عمودی)**

اگر چه ترکیب دو صدا را هم می‌توان آکورد نامید اما به‌خاطر رنگ‌آمیزی بیشتر معمولاً ساده‌ترین ساختار آکورد را سه صدایی یعنی از روی هم‌قرارگرفتن سه صدا با فاصله‌ی سوم می‌دانیم، مثلاً: دو - می - سل که فاصله‌ی دو، تا می و می، تا سل هر یک سوم است.

سل می می فا سل

فاصله ۱ فاصله ۲

سل
می
دو

سل می سل سل می

سوم سوم سوم سوم

۱ ۲ ۳

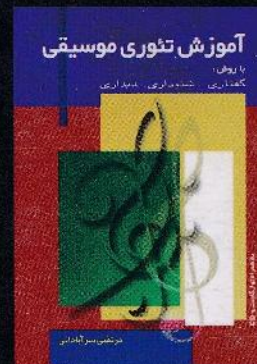
تقدیمی انتشارات چند گاه به دوستان هنر موسیقی ((آثاری از مرتضی سرآبادانی))

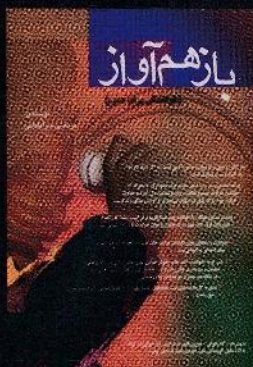
ترجمه و توضیحات و اجرای آوازی و پیانویی درس ها در CD

مجموعه ی ۴ جلدی سلفژ حاوی شرح و تمرینهای مربوط به ریتم خوانی و صدا خوانی همراه نوار یا CD

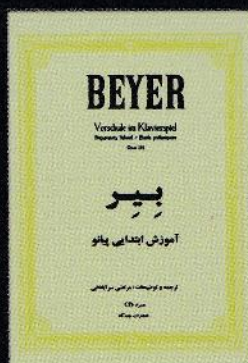
کلیدی موضوعات تئوریک و دستوری موسیقی با گویش متن و نمونه های صوتی در نوار و CD

شامل گام خوانی - صدا سازی - آوا خوانی در سطح پیشرفته تر به همراه CD

کتاب و سی دی شامل نکاتی که یک خواننده می باید بداند و نیز تمرین صدا سازی و ترانه خوانی روی اجرای ارکستری.

کتاب به همراه سی دی با اجرای طبیعی و شرح و توضیحات آموزشی مربوط به درس ها.

با اصول آهنگسازی در قالب فرم و بافت ملودی و هارمونی و آکوردشناسی و کنتراپون و ساز بندی و تنظیم توأم با نمونه های اجرا شده در CD آشنا گردید.

آهنگهای ساده برای پیانو (CD) - پاپ کلاسیک (پیانو چهار دستی CD) - یادها و خاطره ها (CD) - ورزشهای نغمگی (CD) - ترانه های ماندگار (CD) - ترانه های پاپ ۶ جلدی (CD) - اصول هارمونی و بداهه نوازی - آموزش همخوانی در موسیقی - آموزش همخوانی در موسیقی - سازهای زهی - تکنیک خود را افزایش دهید (راهنمای گام ، آکورد، آرپژ ، پاساژ ، برای ارگ و پیانو- آموزش دیکته موسیقی